

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra anglického jazyka a literatury

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil: **Klára Patová**

Název práce: *Translation of a text from the field of linguistics with a commentary and a glossary.*

Vedoucí práce: PhDr. Alice Tihelková, Ph.D.

Hodnotila: PhDr. Veronika Quinn Novotná, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Hlavním cílem předložené práce je anglicko-český překlad ukázky textu populárně-naučné lingvistické publikace *The Cambridge Encyclopedia of the English Language* od Davida Crystala; práce je doplněna komentářem a glosářem. Autorka zvolený text přeložila poměrně věrně bez větších problémů.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Předložená bakalářská práce se standardně skládá z dvou hlavních částí; první část představuje teoretický úvod; druhá (praktická) část předkládá překlad v.u. textu z angličtiny do češtiny. Teoretická část se dotýká teorie a typologie překladu, roli překladatele, procesu a metody vzniku překladu. Obsahuje také informace o odborném funkčním stylu vědeckých a populárně vědeckých textů.

Kromě vlastního překladu zahrnuje praktická část lingvistický komentář (mikro a makro přístupy) a analýzu textu z lexikální a morfo-syntaktické úrovně a překladový glosář. Pro potřeby bakalářské práce vidím text D. Crystala jako vhodný, protože není zatížen příliš obtížným metajazykem a celkově je psaný poměrně čtivou popularizující formou.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je psána v angličtině. Jazykový projev autorky je kultivovaný a až na n.u. chyby vykazuje rysy akademického stylu.

Jako jistý nedostatek teoretické části práce vnímám nejasnou práci s prameny a problematické citování. Doslova každý odstavec je zakončen odkazem na literaturu. Není zřejmé, zda byly převzaty celé odstavce nebo jejich části, nebo zde byl jejich text parafrázován (chybí uvozovky nebo jiné signály začátku/konce citovaných textů). Pokud jsou všechny (navíc celé) odstavce citovány, je zde opravdu velmi nízká míra vlastního textu, což může dělat dojem kompilátu, či až hraničit s plagiátorstvím.

Některé části (např. typologie překladu, metody překladu) jsou brány příliš ze široka – bez jasné návaznosti na cíl této práce. V sekci 2.6 chybí příklady / vysvětlení vyjmenovaných metod; např. proč autorka uvádí 8 metod od G. Vázquez-Ayora?

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Autorka se poměrně úspěšně vypořádala s překladem, který je sice překladem textu populárně naučného, ale je i tak textem poměrně náročným – a to jak po stránce terminologické, tak po stránce syntaktické. Překlad je poměrně plynulý bez výrazných posunů významu.

Níže je VÝBĚR problematických míst, které doporučuji autorce projít před obhajobou:

V textu se vyskytlo několik (opakovaných) gramatických chyb – členy, shoda podmětu s přísudkem, atd. (výběr): s. 2 The commentary also include a glossary with translations of linguistic terms and other vocabulary., s. 3 the translated texts still has the same function., s. 8 the translation in scientific field should have a knowledge of the relevant field and should be able to use the terminology.

s. 12 a jejíž charakteristické jazykové rysy identifikují řadu jazykových variet. – odlišují?

ibid. geografické informace o uživatelích: regionálními dialekty. – uživatelích; návaznost po dvojtečce nejasná

s. 13 Tato část začíná diskuzí o dvou důležitých otázkách - preskriptivismu a rodu – nejasný překlad

ibid. na omezené variety angličtiny – co je tím myšleno?

ibid. jak lze různé úrovně jazykové struktury použít jako vodítka při pozorování přístupu nejkreativnější domény jazykového užití: anglické literatury. – co znamená “vodítka při pozorování přístupu”?

s. 14 V posledních letech byl zaznamenán značný pokrok ve studiu používaného jazyka a vznik několika výzkumných paradigmat, - text neplyne úplně hladce

ibid. jako jsou silně ilustrované popisy vzorků dat, přepečlivé statistické nebo experimentální analýzy jednotlivců a skupin - nevhodná volba lexika (“otrocký překlad”)

s. 15 ale na následujících stránkách je vynaloženo značné úsilí k tomu, aby byl představen rozsah existujících přístupů a aby byla prostřednictvím příkladů uvedena složitost, která leží za zdánlivě jednoduchým pojmem “používání angličtiny”. – chybná předložková rekece; nejasný konec věty

ibid. a odpovídá na ně se sebevědomou lehkostí. – je myšleno reaguje na ně?

ibid. “you see” – není přeloženo – čtenář by snad uvítal pokus o překlad – alespoň ilustrování funkce této fráze; podobně s. 17 „O living God“ – není důvod nepřekládat

s. 17 cockneyskou - ponechala bych v nominativu

s. 18 a typ zapojené účasti (monolog vs dialog) – zní krkolomně

s.18 Mluvený a psaný jazyk ukazuje řadu důležitých rozdílů nad rámec zjevného rozdílu ve fyzické podobě - zní krkolomně

ibid. obvykle značení na povrchu vytvořené rukou za použití náčiní. – lze předpokládat, že D. Crystal hovoří o psacích potřebách, nikoli “náčiní”

s. 19 Historické dokumenty, starověké nápisy, původní rukopisy, první vydání, duchovní spisy a ostatní takové materiály používají určité vážnosti, - v českém jazyce “požíváme (ne používáme) vážnosti”!

s. 20 S tolika teoretickými rozdíly prezentovanými v této knize je koncept do značné míry správný, ale v několika případech jsou rozdíly nejasné nebo se překrývají – neodpovídá originálu

ibid. Naproti tomu je podstatou dialogu, že účastníci očekávají, že si budou navzájem odpovídat, a obsahuje mnoho lingvistických rysů, které to umožňují (především formou otázek). Zajímavé případy jsou tedy takové, ve kterých situace klade řečníkovi/spisovateli zvláštní požadavky nebo omezení a narušuje normální očekávání reakce. – chyby v české syntaxi a v aktuálním členění větě; dále chybná rekece slovesa “klást”

s. 30 for association of linguistics with religion, education etc. – co je tím myšleno?

ibid. he published, co-authored and edited countless articles, books and studies from a wide range of topics related to linguistics and English language, and he also played an important role as a consultant, contributor or presenter on several radio and television programs and series. – předložka, člen

s. 31 Celá sekce **4.1.2 The source book** – patří do úvodu práce nebo do části PŘED překlad. Není standardní, aby čtenář musel hledat na konci celé práce co bylo překládáno a proč.

s. 32 Sekce **4.1.5 Style and language** – je repetitivní a má poněkud středoškolský nádech. Navíc obsahuje gramatické chyby typu: “experiences” místo “experience”.

ibid. The repetition of key words is essential for scientific texts. – kde vzala autorka tuto informaci? Přestože toto tvrzení může být pravdivé, je nutné ho dohledat v literatuře a doložit.

ibid. *variation - rozmanitost* - tento překlad je možný, ale někdy “variation” může znamenat i rozrůzněnost, variaci či variantnost

s.33 The presence of terms is one of the characteristics of the scientific style. - toto není úplně přesné; překládaná publikace je spíše populárně vědecká, než čistě vědecká

s. 35 *Při malém pokus to zjistit*, - chyba v pádu

s. 34 a dále U analyzovaných vět CHYBÍ odkaz na stranu originálu. Jak má pak čtenář posoudit správnost komentářů autorky?

ibid. Modal verbs have their full meaning, but cannot stand alone without another lexical verb. - co je tímto myšleno?

s. 39 *In the vast majority of instances, it is impossible to tell at a glance which paper belong to which country on purely linguistic grounds.* - shoda podmětu s přísudkem

ibid. *V obrovské většině případů není možné čistě na základě lingvistických podkladů a na první pohled určit, které noviny patří které zemi.* - ve velké / drtivé většině – přirozenější kolokace v češtině; překlad „drhne“

p. 40 The author of the source text use questions to indicate what is he going to deal with in the following lines. They serve as opening for particular parts. - gramatické chyby

p.43 It was sometimes not possible to translate a word (mostly verbs) literary or find any suitable synonym, because it would not carry the same meaning or would not sound natural in Czech language. – nepřesný výraz; opakovaná chyba

p. 44 “*Vy jste ale hezoučké!*”, oslovil někdo podle svědků šaty v obchodním domě. - v analýze chybí, že autorka změnila rétorickou zjišťovací otázku na větu zvolací. Šlo by větu přeložit i pomocí rétorické otázky v češtině?

p. 47 syntactical level. - překlep

p. 48 This thesis could not be written without the use of specialized literature. Vocabularies contributed to the whole work, chiefly to the translation process. Furthermore, books from Dagmar Knittlová, Jiří Levý and Zlata Kufnerová helped to compile the theoretical part and commentary. – have been; vocabularies?? – má autorka na mysli “dictionaries”? ; celý odstavec je v závěrech na zcela nevhodném místě

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Může autorka vysvětlit, co jí vedlo k volbě právě této knihy od Davida Crystala? Zasloužila by si tato kniha „oficiální“ překlad do češtiny?

2. „the linguistic approach towards translation first appeared in the second half of the 20th century. The types of linguistics included in translation processes are text linguistics, confrontational linguistics” Co je myšleno “the linguistic approach”? “Confrontational linguistics” – je myšleno “comparative linguistics”?

Celkový komentář

Na základě výše uvedeného **doporučuji** tuto bakalářskou práci k obhajobě.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: DOBŘE

Datum: 15. června 2020

Podpis:

SOUHLASÍ S ORIGINÁLEM

Žápadočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra anglického jazyka a literatury